

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1274
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination OCT/NOV 2019
History –III
(History of the Marathas A.D.1707-A.D.1818)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or Blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all)

05

1. Shahu became chhatrapati in _____ year.
2. _____ was the founder of kingdom of Dhar.
3. _____ was the younger brother of peshwa Bajirao -I.
4. _____ was the Commander of Peshwa's Army during the third battle of Panipat.
5. _____ Mughal Emperor granted the Sanad of 'Chauthai' and 'Sardeshmukhi' to Bajirao I.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

१. शाहू हे ----- या वर्षी छत्रपती झाले.
२. ----- हे धार संस्थानचे संस्थापक होते.
३. पहिल्या बाजीरावाच्या लहान बंधूचे नाव----- हे होते.
४. पानिपत युद्धाच्या वेळी पेशव्यांच्या सेन्याचा सेनापती ----- हा होता.
५. ----- या मोगल बादशहाकडून पहिल्या बाजीरावास 'चौथाई' व 'सरदेशमुखी' सनदा मिळाल्या.

B) Answer in a sentence (Attempt all)

05

1. Second Anglo-Maratha war fought in which year?
2. Who made Barbhai Council?

3. Which Peshwa was known as 'Nanasaheb'?
4. When did Ahmed Shah Abdali invaded India.
5. In which year treaty of Salbai was made?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) दुसरे इंग्रज - मराठा युद्ध केव्हा झाले?
- २) बारभाई कारस्थानाचे निर्माते कोण होते?
- ३) 'नानासाहेब' या नावाने कोणता पेशवा ओळखला जातो?
- ४) अहमदशहा अब्दालीचे भारतावर आक्रमण केव्हा झाले?
- ५) कोणत्या वर्षी साल्बाईचा तह झाला?

Q.2 A) Explain Concept / terms / units / events (any two)

10

1. Jahagirdari System
2. Battle of khed
3. Haider Ali
4. "Sardeshmukhi"

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक (कोणतेही दोन)

१. जहागीरदारी पद्धती
२. खेडची लढाई
३. हैदर अली
४. सरदेशमुखी

B) Attempt in short (any two)

10

1. Write in short about Shahu.
2. Discuss about Bajirao I-Nizam relation.
3. Assess Madhavrao as the great peshwa of Maratha.
4. Describe the significance of third battle of Panipat.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

१. शाहू महाराजांवर टीप लिहा.
२. पहिला बाजीराव-निजाम संबंध स्पष्ट करा.
३. थोर पेशवा या नात्याने माधवरावाचे परीक्षण करा.
४. तिसऱ्या पानिपत युद्धाचे महत्व विषद करा.

Q.3 Answer in detail (any one)

20

1. Evaluate the causes for the defeat of Marathas in third battle of Panipat.
2. Describe in detail the Judicial and Military administration of Peshwas.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

१. तिसऱ्या पानिपत युद्धातील मराठ्यांच्या पराभवाच्या कारणाचे मूल्यमापन करा.
२. पेशवाई काळातील न्यायिक व लष्करी प्रशासनासंबंधी सविस्तर माहिती द्या.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1275
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-II) Examination OCT/NOV 2019
History - IV
(Twentieth Century Maharashtra A.D.1905-A.D.1960)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use for any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) ----- was the first president of Indian National Congress held at Banaras.
- 2) V.D. Sawarkar established -----association.
- 3) In -----year 'Pune Parvati Temple Satyagraha' was started.
- 4) Police Action was started in -----year.
- 5) -----was the strength of Martyrd in 'Sayunkt Maharashtra Movement'

अ) रिकाम्या जागा भरा.

- 1) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसचे बनारस येथे झालेल्या अधिवेशनाचे अध्यक्ष -----होते.
- 2) वि.दा.सावरकरांनी -----या संघटनेची स्थापना केली.
- 3) पूणे पार्वती मंदीर सत्याग्रह -----साली झाला.
- 4) पोलिस ॲक्शन -----साली झाले.
- 5) संयुक्त महाराष्ट्राच्या चळवळीत हुतात्म्याची संख्या -----होती.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) When did Senapati Bapat was born.
- 2) Who founded the "Shri Shivaji Education Society".
- 3) When did the newspaper "Bhaskrat Bharat" was started
- 4) Who started the Non-cooperation movement.

5) Under whom guidance the parallel government of Satara was made.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- 1) सेनापती बापट यांचा जन्म कोणत्या साली झाला.
- 2) श्री शिवाजी शिक्षण संस्थेची स्थापना कोणी केली.
- 3) बहिष्कृत भारत हे पत्र कोणत्या वर्षी सुरु झाले.
- 4) असहकार चळवळ कोणी सुरु केली.
- 5) सातार्यातील प्रति सरकार कोणाच्या नेतृत्वाखाली बनले.

Q.2 A) Explain concepts / terms / units / events (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) Panjabrao Deshmukh
- 2) Salt Satyagrah in Maharashtra
- 3) Karmveer Bhaurao Patil
- 4) Dalit Movement

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा 60 शब्द)

- 1) पंजाबराव देशमुख
- 2) महाराष्ट्रातील मीठाचा सत्याग्रह
- 3) कर्मवीर भाऊराव पाटील
- 4) दलित चळवळ

B) Attempt in short (any two)
(Word limitation minimum 60 for each answer)

10

- 1) State the importance of non cooperation movement in Maharashtra.
- 2) Evaluate the work of Dinkar rao Jawalkar.
- 3) Give the educational thoughts of Swami Ramanand Tirth.
- 4) Explain the contribution of Women in “Sanyukta Maharashtra Movement”.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक प्रश्नासाठी ६० शब्द मर्यादा)

- १) महाराष्ट्रातील असहकार चळवळीचे महत्व सांगा.
- २) दिनकरराव जवळकरांच्या कार्याचे मुल्यमापन करा.
- ३) स्वामी रामानंद तीर्थ यांचे शैक्षणिक विचार सांगा.

Q.3

8) संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीतील स्त्रीयांचे योगदान स्पष्ट करा.
 Answer in detail (any one)
 (Word limitation minimum 200 for each answer)

20

- 1) Evaluate the work of Shahu Maharaj.
- 2) Write the information about Hyderabad Freedom Struggle

सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही एक)
 (प्रत्येक प्रश्नास किमान 200 शब्द मर्यादा)

- 1) शाहू महाराजांच्या कार्याचे मुल्य मापन करा.
- 2) हैद्राबाद मुक्ती संग्राम विषयी माहिती लिहा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1280
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y. (Sem-IV) Examination OCT/NOV 2019
History – VII History of India (B.C.300- A.D.650)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

- 1) ----- Chinese traveller comes to India during the king Harshavardhna period?
- 2) Shrigupta was the founder of ----- dynasty?
- 3) Shakuntal drama was written by -----?
- 4) ----- was the great emperor of Satavahana dynasty?
- 5) Vatsagulma was the capital of -----?

अ) रिकाम्या जागा भरा.(सर्व अनिवार्य)

- १) सम्राट हर्षवर्धनाच्या काळात ----- हा चिनी प्रवाशी भारतात आला होता?
- २) श्री गुप्त हा ----- घराण्याचा संस्थापक होता?
- ३) शाकुंतल हे नाटक ----- यांनी लिहीले?
- ४) ----- हा सातवाहन घराण्यातील सर्वश्रेष्ठ सम्राट होय?
- ५) वत्सगुल्म ही राजधानी ----- यांची होती?

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- 1) Astangmarg are related with which religion?
- 2) What is the copper plate?
- 3) Who introduced Vikramsamwat?
- 4) Who wrote the book of Rajtarangini?
- 5) Which is the first dynasty that ruled on Kerala?

- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)
- १) अष्टांगमार्ग कोणत्या धर्माशी संबंधित आहेत?
 - २) ताम्रपट म्हणजे काय?
 - ३) विक्रमसंवत् ही कालगणना कोणी सुरु केली?
 - ४) राजतरंगिणी हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
 - ५) केरळवर राज्य करणारा पहिला राजवंश कोणता?

Q.2 A) Explain concept / terms / units / event (any two) 10

- (word limitation minimum 60 for each answer)
- 1) Devichandraguptam
 - 2) The Gurukul concept
 - 3) Vaishnav Cult
 - 4) Inscriptions

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणत्याही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) देविचंद्रगुप्तम्
- २) गुरुकुल संकल्पना
- ३) वैष्णव संप्रदाय
- ४) शिलालेख

B) Attempt in short (any two) 10

- (word limitation minimum 60 for each answer)
- 1) Give the brief information about Minandar.
 - 2) Explain the features of Gandhar Art.
 - 3) Narrate the administration of Harshvardhana.
 - 4) Give an information about Sangum Literature.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) मिर्झाविषयी थोडक्यात माहिती द्या.
- २) गांधार कलेची वैशिष्ट्ये सांगा.
- ३) हर्षवर्धनाच्या प्रशासनाचे वर्णन करा.
- ४) संगम साहित्याबद्दल माहिती द्या.

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Explain the archaeological sources of Ancient Indian History
- 2) Explain the achievement of King Chandra Gupt-II.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा 200 शब्द)

- १) प्राचीन भारतीय इतिहासाची पुरातत्वीय साधने स्पष्ट करा.
- २) सम्राट चंद्रगुप्त दूसरा याच्या कामगिरीची चर्चा करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1278
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination OCT/NOV 2019
History - XIII Fields of History
(Archaeology Museology and Tourism)

[Time : 1:30 Hours]

[Total Marks :50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B. :

1. All questions are compulsory.
2. Use black or blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सुचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (Attempt all)

05

- i) _____ wrote the book "Archeologists and what they do."
- ii) _____ was the director of Archaeology department of India in the 1902.
- iii) The first museum in India was founded in the year _____.
- iv) Ramlingappa Lamture museum is in _____.
- v) In the Marathwada Ramgadh fort is situated in the _____ district.

रिकाम्या जागा भरा.

१. _____ यांनी "आर्किऑलॉजिस्ट्स अँड व्हाट दे डू" हा ग्रंथ लिहिला.
२. इ.स. १९०२ मध्ये पुरातत्त्वखात्याचे संचालक _____ होते.
३. भारतातील पहिल्या वस्तुसंग्रहालयाची स्थापना _____ मध्ये झाली.
४. रामलिंग अप्पा लामतुरे वस्तुसंग्रहालय _____ येथे आहे.
५. मराठवाड्यातील रामगड किल्ला _____ जिल्ह्यात आहे.

B) Answer in a sentence. (Attempt all)

05

- i) How many periods of human History.
- ii) What is the meaning of Inscription?
- iii) In which year periodical of Asiatic Researchers was started.
- iv) What is the ancient name of Bhokardan city.
- v) In which city salarang museum is situated.

एका वाक्यात उत्तरे लिहा(सर्व अनिवार्य)

१. मानवी इतिहासाचे किती कालखंड पडतात.
२. शिलालेख म्हणजे काय.
३. एशियाटिक रीसर्चस हे नियतकालिक कोणत्या वर्षी सुरु झाले.
४. भोकरदन या नगराचे प्राचीन नाव काय.
५. सालारजंग वस्तुसंग्रहालय कोणत्या शहरामध्ये आहे.

Q.2

A) Explain concepts / terms / units / events(any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

10

- i) Asiatic society
- ii) National museum
- iii) Educational tourism
- iv) Brahmi script

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणत्याही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

१. एशियाटिक सोसायटी
२. राष्ट्रीय संग्रहालय
३. शैक्षणिक पर्यटन
४. ब्राम्ही लिपी

10

B) Write answers in short (Any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- i) Explain the relation between History and Anthropology.
- ii) Discuss the contribution of Sir John Marshall in the field of Archaeology.
- iii) Explain the functions of museum.
- iv) Give the information about regional tourism.

थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

१. इतिहास व मानववंशशास्त्र यांचा संबंध स्पष्ट करा.
२. पुरातत्त्वशास्त्राच्या क्षेत्रातील सर जॉन मार्शलच्या योगदानाची चर्चा करा.
३. वस्तुसंग्रहालयाची कार्ये स्पष्ट करा.
४. प्रादेशिक पर्यटनाची माहिती द्या.

Q.3

Write answer in detail. (Any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- Explain the natures and importance of Museum.
- Explain the role of History in Tourism.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा)

- वस्तुसंग्रहालयाचे स्वरूप आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
- पर्यटनातील इतिहासाची भूमिका स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1279
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination OCT/NOV 2019
History - XIV Landmarks in the History of Modern World

[Time : 1:30 Hours]

[Total Marks :50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B. :

- i. All question are compulsory.
- ii. Use black or blue pen only.
- iii. Use pencil for diagrams.
- iv. Use of any signs, attracting attention is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (Attempt All)

05

- 1) _____ is the name of Hitler's Autobiography.
- 2) French revolution was happened in _____.
- 3) _____ sea port of America was attacked by Japan in second world war.
- 4) Bismark policy was known as _____.
- 5) Sevain wrote _____ book.

रिकाभ्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

१. हिटलरच्या आत्मचरित्राचे नाव _____ आहे.
२. फ्रेंच राज्यक्रांती _____ मध्ये झाली.
३. दुस-या महायुद्धात अमेरिकेच्या _____ या बंदरावर जपानने हल्ला केला.
४. बिस्मार्कचे धोरण _____ म्हणून ओळखले जाते.
५. सेवॉइनने _____ हा ग्रंथ लिहिला.

05

B) Answer in a sentence (Attempt all)

- 1) When was the reformist movement started in Europe?
- 2) When did the fall of Bastill?
- 3) When the Russian revolution had done?
- 4) When was unification of Italy completed?
- 5) Which country was known as sick man of Europe.

एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) युरोपातील धर्मसुधारणेची चळवळ केव्हा झाली?
- २) बॉस्टीलचा पाडाव केव्हा झाला?
- ३) रशियन राज्यक्रांती केव्हा झाली?
- ४) इटलीचे एकीकरण कधी पूर्ण झाले?
- ५) कोणत्या देशाला आजारी माणूस म्हणतात.

Q.2

A) Explain concepts / terms / units / event (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- i. Martian luther
- ii. Human Rights Declaration
- iii. 14 principals of Woodrow Wilson
- iv. State of terrior

10

संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

१. मार्टिन ल्युथर
२. मानवी हक्काचा जाहीरनामा
३. वूड्रो विल्सनची १४ तत्वे
४. दहशतवादीची राजवट

10

B) Attempt in short (Any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

- i. Describe economic condition during the French revolution.
- ii. Give the information of treaty of varsie.
- iii. Give the information of Barlin conference.
- iv. State in short the role of stalin in the Russian revolution.

थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान ६० शब्द मर्यादा)

१. फ्रेंच राज्यक्रांती काळातील आर्थिक परिस्थितीचे वर्णन करा.
२. व्हर्सायच्या तहाची माहिती लिहा.
३. बर्लिन परिषदेवर माहिती द्या.
४. रशियन राज्यक्रांतीतील स्टॅलिनची भुमिका थोडक्यात विशद करा.

Q.3 Write answer in detail (Any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

- Explain the causes and effects of Industrial revolution.
- Explain the nature of imperialism in the asia.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा)

- औद्योगिक क्रांतीचे कारणे व परिणाम सांगा.
- आशियातील साम्राज्यवादाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1387
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Oct/Nov 2019
History - XV
Glimpses of the History of Marathwada

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use blue or black pen only.
- iii) Use pencil for diagram.
- iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- ii) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- iii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- iv) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 (A) Fill in the blanks (Attempt all)

05

- i. ----- was a international market in Marathwada during the period of Satvahana?
- ii. ----- was the Founder of Jain religion?
- iii. ----- caves are located in Jintur Taluka?
- iv. Maharashtra Parishad's Fifth Session was helped at-----?
- v. In 1900 c. e. Hyderabad city was connected through Railway to-----

(अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- i) सातवाहन काळात ----- ही मराठवाड्यातील अंतरराष्ट्रीय बाजार पेठ होती?
- ii) जैन धर्माची स्थापना -----यांनी केली.
- iii) जितूर तालुक्यात -----लेणी आहे.
- iv) महाराष्ट्र परिषदेचे पाचवे अधिवेशन -----येथे झाले.
- v) इ.स.1900 मध्ये हैद्राबाद शहर -----या शहरास रेल्वे मार्गाने जोडण्यात आले.

(B) Answer in one sentence (Attempt all)

05

- 1. In which District Ghatotkach caves are situated?
- 2. Which type of sculpture is influenced in Kailash Caves?
- 3. Which City is Famous for Paithani Saries?
- 4. Which was the capital of Yadavas?
- 5. Who was the Editor of Marathwada newspaper?

(ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) घटोत्कच लेणी कोणत्या जिल्ह्यात आहे ?
- २) कैलास लेणीवर कोणत्या शिल्प शैलीचा प्रभाव आहे?
- ३) कोणते शहर पैठणी साडी साठी प्रसिध्द आहे ?
- ४) यादवांची राजधानी कोणती होती?

१) मराठवाडा वृत्तपत्राचे संपादक कोण ?

Q.2 (A) Explain concepts / terms / units / events (any two)
(Word limitation minimum 60 words for each answer)

- Dynasty of Chalukya
- Lingayat Cult.
- Mir Usaman Ali
- Maharashtra Parishad

10

(अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- चालुक्य घराणे
- लिंगायत पंथ
- मिर-उस्मान अली
- महाराष्ट्र परिषद

(B) Attempt in short (any two)

- Write a short note Jangle Satyagraha?
- Write the teaching of Bhakti movement?
- State the work of seventh Nizam?
- Give the information about the Ellora Caves?

10

(ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- जंगल सत्याग्रहावर टिप लिहा ?
- भक्ती पंथाची शिकवण सांगा ?
- सातव्या निजामाचे कार्य सांगा ?
- वेरूळ लेण्या विषयी माहिती द्या ?

Q.3 Answer in detail (any one)
(Word limitation 200 words minimum)

- Evaluate the work of Govindbhai Shraf.
- Explain the teaching and work of Mahanubhav Cult.

20

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरासाठी शब्द मर्यादा किमान 200 शब्द)

- गोविंदभाई-श्राफ यांच्या कार्याचे मुल्यमापन करा ?
- महानुभाव पंथाची शिकवण व कार्य स्पष्ट करा ?

OR

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1387
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination Oct/Nov 2019
History - XV
Nationalist Movements in South - East Asia

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

- i) All questions are compulsory.
- ii) Use blue or black pen only.
- iii) Use pencil for diagram.
- iv) Use of any signs, attracting attention is prohibited.
- v) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- vi) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- vii) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- viii) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 (A) Fill in the blanks (Attempt all)

05

- 1) The Dutch east india company was established in the year -----
- 2) Second Anglo-Burmese war was fought in the year-----
- 3) -----Nation is known as a nation of rising sun.
- 4) Ho-chi-minh was born in the year -----
- 5) -----lady had started the Nationalist movement in Indonesia.

(अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) -----या वर्षी डच ईस्ट इंडिया कंपनीची स्थापना झाली.
- २) दुसरे अँग्लो-ब्रम्ही युद्ध -----या वर्षी झाले.
- ३) -----या देशाला उगवत्या सुर्याचा देश म्हणतात.
- ४) हो-चि-मिन्ह चा जन्म -----या वर्षी झाला.
- ५) इंडोनेशियातील राष्ट्रवादी चळवळीचा पाया-----महिलेने घातला.

(B) Answer in one sentence (Attempt all)

05

- 1) Who discovered the South Africa?
- 2) When was yandaboo treaty signed?
- 3) The first newspaper in phillipines started in which year?
- 4) When was the Burma Research Society established?
- 5) Who wrote the book Das capital?

(ब) एका वाक्यात उत्तर लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) दक्षिण आफ्रिकेचा शोध कोणी लावला?
- २) यांदेबुचा तह कोणत्या वर्षी झाला?
- ३) फिलिपाईन्समध्ये पहिले वृत्तपत्र कोणत्या वर्षी सुरु झाले?
- ४) दि बर्मा रिसर्च सोसायटीची स्थापना कधी झाली?

१) दास कैपिटल हा ग्रंथ कोणी लिहिला?

Q.2 (A) Explain concepts / terms / units / events (any two)
(Word limitation minimum 60 words for each answer)

- 1) Jose Rizol
- 2) Tyding mcduffie Act-1934.
- 3) Japan and Second World War.
- 4) Communist party in Indo-China.

10

(अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) जोसे रिझाल
- २) टायडिंग मॅकडफी अॅक्ट
- ३) जपान व दुसरे जागतिक महायुद्ध
- ४) इंडोचायनामधील कम्युनिस्ट पक्ष

(B) Answer in short (any two)
(Word limitation minimum 60 per each)

- 1) Write the causes of the decline of Portuguese Dynasty in South-east-Asia.
- 2) Explain the Spanish economic policy in philippines.
- 3) Explain the policy of Japan towards South-east-Asia during the period of Second World War.
- 4) State the features of Burmese freedom movement.

10

(ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) आग्नेय आशियातील पोर्तुगीज सत्तेच्या ज्हासाची कारणे लिहा.
- २) स्पेनचे फिलीपाईन्स मधील आर्थिक धोरण स्पष्ट करा.
- ३) आग्नेय आशियाबाबत जपानचे दुसऱ्या जागतिक महायुद्धातील धोरण स्पष्ट करा.
- ४) ब्राम्हदेशाच्या स्वातंत्र्य चळवळीची वैशिष्ट्ये सांगा.

Q.3 Answer in detail (any one)
(Word limitation minimum 200 for each words)

- 1) Describe the various causes of Nationalism in philippines.
- 2) Explain the causes and effects of the Second World War.

20

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरासाठी शब्द मर्यादा किमान 200 शब्द)

- १) फिलीपाईन्समधील राष्ट्रवादाच्या उदयाच्या विभिन्न कारणांचे वर्णन करा.
- २) दुसऱ्या जागतिक महायुद्धाची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- A-1093
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination Oct/Nov 2019
History –I
Shivaji and His Times-A.D. 1630 – A.D.1707

[Time: 01:30 Hours]

[Max. Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use blue or black pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attraction attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यासाठी पेन्सिल चा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण किंवा सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks. (Attempt all)

05

- 1) ----- was the name of Shahaji's father.
- 2) Old name of Raigadh was -----
- 3) Aurangzeb send ----- muslim sardar with Mirza Raja Jaising.
- 4) The Coronation ceremony of Shivaji was performed in ----- year.
- 5) ----- was the name of Shivaji's step brother.

अ) रिक्तस्थानां जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) ----- हे शहाजीच्या वडिलांचे नाव होते.
- २) रायगडाचे पूर्वीचे नाव ----- होते.
- ३) सम्राट औरंगजेब यांनी मिर्झाराजा जयसिंग सोबत ----- या प्रमुख मुस्लीम सरदारास पाठवले होते.
- ४) शिवाजी महाराजांचा राज्यभिषेक ----- या वर्षी झाला.
- ५) शिवाजी महाराजांच्या सावत्रभावाचे नाव ----- हे होते.

B) Answer in a sentence. (Attempt all)

05

- 1) Which post was given to Shivaji's Foreign Minister?
- 2) When did Sambhaji Attacked on Underi naval base?
- 3) Who was the author of 'Aadnyapatra'.
- 4) What was the name of Muhammad Aadilshaha's wife?
- 5) What was the name of the son of Afzal Khan?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा . (सर्व अनिवार्य)

- १) शिवकाळातील परराष्ट्र खात्याच्या मंत्र्यास काय म्हणतात?
- २) संभाजी महाराजांनी उंदेरी बेटावर हल्ला कधी केला?
- ३) आज्ञापत्र कोणी लिहले?
- ४) महंमद आदिलशहाच्या पत्नीचे नाव काय होते?
- ५) अफजलखानाच्या मुलाचे नाव काय होते?

Q.2 A) Explain Concepts/ terms/units/events. (any two) 10
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Chauthai
- 2) Ashtpradhan Mandal
- 3) Panhala Fort
- 4) Shahistekhan

अ) संकल्पना/ संज्ञा /घटक /घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) चौथाई
- २) अष्टप्रधान मंडळ
- ३) पन्हाळा किल्ला
- ४) शाहिस्तेखान

B) Attempt in short. (any two) 10
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Write about the causes of Javli Struggle.
- 2) Explain the importance of Mavale Victory.
- 3) Write a short note on the 'Visit to Agra'.
- 4) Write a note on 'Saint Tukaram'.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) जावळी संघर्षाची कारणे द्या.
- २) मावळ विजयाचे महत्व सांगा.
- ३) 'आग्राभेट' यावर टिपन लिहा.
- ४) संत तुकाराम महाराज यांच्यावर टिपन लिहा.

Q.3

Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Write a detail information about Shivaji's Civil and Military administration.
- 2) Describe the political and religious condition of Maharashtra during 17th Century A.D.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) शिवाजी महाराजांच्या मुलकी व लष्करी प्रशासनाची माहिती लिहा.
- २) १७ व्या शतकातील महाराष्ट्रातील राजकीय आणि धार्मिक स्थितीचे वर्णन करा.

Total No. of Printed Pages:02

SUBJECT CODE NO:- A-1094
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. F.Y (Sem-I) Examination Oct/Nov 2019
History-II

History of Modern Maharashtra- A.D.1818-A.D. 1905

[Time: 01:30 Hours]

[Max. Marks:50]

N.B. Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचा वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिल चा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1 A) Fill in the blanks. (Attempt all) 05

- 1) ----- was the editor of the newspaper 'Kesri'.
- 2) Gopalhari Deshmukh was also known as -----.
- 3) ----- was the last unit of administration.
- 4) Jaganath Shankar Seth was born at ----- place.
- 5) Sharda Sadan was founder by -----

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) ----- हे केसरी वृत्तपत्राचे संपादक होते.
- २) गोपाळ हरी देशमुख हे ----- या नावाने अधिक प्रसिध्द होते.
- ३) ----- हा प्रशासनाचा शेवटचा घटक होता.
- ४) जगन्नाथ शंकरसेठ यांचा जन्म ----- येथे झाला.
- ५) शारदा सदनची स्थापना ----- यांनी केली.

B) Answer in a sentence. (Attempt all)

- 1) In which year maratha power was came to an end.
- 2) Who was the first news paper in Marathi?
- 3) Who was the editor of the book "Dongricha Turungat Aamche 101 Divas".
- 4) In which city Mahatma Phule started first school for girls.
- 5) Who made the Act of doctrine of Lapre.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा . (सर्व अनिवार्य)

- १) मराठी सत्तेचा अस्त कोणत्या वर्षी झाला?
- २) मराठी भाषेतील पहिले वृत्तपत्र कोणते ?

- ३) “डोंगरीच्या तुरुंगातील आमचे १०१ दिवस” हे पुस्तक कोणी लिहले.
 ४) महात्मा फुलेनी मुलींसाठी पहिली शाळा कोणत्या शहरात सुरु केली.
 ५) दत्तक वारस नामंजूर हा कायदा कोणी केला?

- Q.2 A) Explain Concepts/ terms/units/events. (any two)
 (word limitation minimum 60 for each answer)
 1) Satyashodhak Samaj
 2) Raytvari System
 3) Vasudev Balvant Phadke
 4) Christian Missinory
- अ) संकल्पना/ संज्ञा /घटक /घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
 (प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)
 १) सत्यशोधक समाज
 २) रयतवारी पद्धत
 ३) वासुदेव बळवंत फडके
 ४) ख्रिश्चन मिशनरी
- B) Attempt in short. (any two)
 (word limitation minimum 60 for each answer)
 1) Write an information about “Charles wood dispatch”.
 2) Explain religious thoughts of Mahatma Phule.
 3) Write in short about Mahad Chavdar Satyagraha.
 4) Write in short about Hunter Commission.
- ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
 (प्रत्येक उत्तरास किमान ६० शब्द मर्यादा)
 १) चार्ल्स वुडच्या खलीत्याविषयी माहिती सांगा.
 २) म. फुले यांचे धार्मिक विचार सांगा.
 ३) महाडच्या चवदार तळ्याचा सत्याग्रहाची माहिती सांगा.
 ४) हंटर कमिशनविषयी थोडक्यात माहिती लिहा.
- Q.3 Answer in detail (any one)
 (word limitation minimum 200 for each answer)
 1) Write a detail Important about condition of womens in 19th Century A.D.
 2) Explain the works and importance of Marathi news paper in Maharashtra.
- सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)
 (प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा २०० शब्द)
 १) १९ व्या शतकातील स्त्री जीवनाची सविस्तर माहिती सांगा.
 २) महाराष्ट्रातील मराठी वृत्तपत्राचे कार्य आणि महत्व स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:02

SUBJECT CODE NO:- A-1099
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y (Sem-III) Examination Oct/Nov 2019
History - V
History of Early India (Up to B.C.300)

[Time: 01:30 Hours]

[Max. Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks. (Attempt all)

05

- 1) 'Indica' was written by -----.
- 2) ----- are the numbers of puran.
- 3) The great bath system is characteristic of ----- cultural.
- 4) Birth place buddha is -----.
- 5) Chandragupta Maurya Prime Minister-----.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) 'इंडिका' हा ग्रंथ ----- यांनी लिहिला.
- २) पुराणांची संख्या ----- इतकी आहे.
- ३) महास्नानगृह हे ----- संस्कृतीचे वैशिष्ट्य आहे.
- ४) गौतम बुद्धाचा जन्म ----- इथे झाला.
- ५) चंद्रगुप्त मौर्याचा प्रधानमंत्री ----- होता.

B) Answer in a sentence. (Attempt all)

- 1) Who was written by 'Buddhacharit'?
- 2) Who was written by Mahabharat?
- 3) Whom did Samrat ashoka send to Srilanka to spread Buddha Religion?
- 4) Who was the 24th Tirthankar of Jain Religion?
- 5) Who was the last Mauryan Emperor?

05

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा . (सर्व अनिवार्य)

- १) 'बुध्दचरित्' हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
- २) महाभारत हे काव्य कोणी लिहिले ?

- ३) श्रीलंकेत बौद्ध धर्माचा प्रसार करण्यासाठी सम्राट अशोकाने कोणास पाठवले?
 ४) जैन धर्माचे २४ वे तीर्थंकर कोण?
 ५) मौर्य घराण्याचा शेवटचा राजा कोण ?

- Q.2 A) Explain Concept/ terms/units/events. (any two)
 (word limitation minimum 60 for each answer)
 1) Inscriptions
 2) Varna System
 3) Panchamahavrate
 4) Prehistory
 अ) संकल्पना/ संज्ञा /घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
 (प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)
 १) शिलालेख
 २) वर्ण व्यवस्था
 ३) पंच महाव्रत
 ४) इतिहासपूर्वकाळ

- B) Attempt in short. (any two)
 (word limitation minimum 60 for each answer)
 1) Explain the economic life of Sindhu Civilization.
 2) Explain the rise causes of Jain Dharma.
 3) Write brief information about Mauryan Administration.
 4) Write the characteristic of Neolithic Age.

- ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
 (प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)
 १) सिंधु संस्कृतीतील आर्थिक जीवन स्पष्ट करा.
 २) जैन धर्माच्या उदयाची कारणे सांगा.
 ३) मौर्य प्रशासनाची थोडक्यात माहिती द्या.
 ४) नवाश्मयुगीन संस्कृतीची वैशिष्ट्य सांगा.

- Q.3 Answer in detail (any one)
 (word limitation minimum 200 for each answer)
 1) Evaluate the work of Samrat Ashoka.
 2) Describe the social and economic condition in Vedas Period.

- सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)
 (प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)
 १) सम्राट अशोकाच्या कामगिरीचे मूल्यमापन करा.
 २) वैदिककालीन सामाजिक आणि आर्थिक जीवनाची माहिती द्या.

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- A-1100
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y (Sem-III) Examination Oct/Nov 2019
History-VI
History of Delhi Sultanat (A.D.1200 – A.D. 1526)

[Time: 01:30 Hours]

[Max. Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use blue or black pen only.
- 3) Use pencil for diagram.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास मनाई आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (Attempt all)

05

- 1) JanaKhan was the another name of ----- Tughlak.
- 2) The great Sanskrit work of Jaidev is -----
- 3) The Burhan-a-Maseer is written by-----
- 4) ----- was the author of Epic Prithviraj Raso.
- 5) ----- is the birth place of Sant Namdev.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) जानाखान हे ----- तुघलकाचे दुसरे नाव होते.
- २) ----- हे जयदेवाचे संस्कृतमधील थोरकाव्य आहे.
- ३) ----- ने बुझाण- ए- मसीरचे लिखान केले.
- ४) 'पृथ्वीराज रासो' या महाकाव्याची रचना ----- यांनी केली.
- ५) ----- हे संत नामदेवाचे जन्मस्थळ होय.

B) Answer in a sentence. (Attempt all)

05

- 1) Which is the God of Warkari Cult?
- 2) Who was the Army Chief of Allauddin Khilji?
- 3) Who was the greatest poetest in North India?
- 4) Which book was written by Krishnadevrai?
- 5) What was the trade guild?

ब) एका वाक्यात उत्तरे द्या. (सर्व अनिवार्य)

- १) वारकरी पंथाचे दैवत कोणते आहे?
- २) अल्लाउद्दीन खिलजीचा सेनापती कोण होता?

- ३) उत्तर भारतातील सर्वश्रेष्ठ स्त्री कवियत्री कोण होती?
- ४) कृष्णदेवराय याने कोणता ग्रंथ लिहिला?
- ५) व्यापारी श्रेणी म्हणजे काय?

Q.2

A) Explain Concept/ terms/ events /units. (any two)
(minimum 60 words for each answer)

- 1) Sufi Movement
- 2) Guru Nanak
- 3) Sati Custom
- 4) Khalifa

10

अ) संज्ञा / संकल्पना / घटना / घटक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) सूफी चळवळ
- २) गुरु नानक
- ३) सती पद्धती
- ४) खलिफा

B) Answer in short. (any two)

(minimum 60 words for each answer)

- 1) Education system during Delhi Sultanate.
- 2) Discuss the in Internal Policy of Ibrahim Lodi.
- 3) Explain the position of Women during Sultan period.
- 4) Give an account of the administration of Vijaynagar.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

- १) दिल्ली सुलतान शाहीतील शिक्षण पद्धती सांगा.
- २) इब्राहीम लोदीच्या अंतर्गत धोरणाची चर्चा करा.
- ३) सल्तनतकाळातील स्त्रियांच्या दर्जा स्पष्ट करा.
- ४) विजयनगरच्या प्रशासन व्यवस्थेचा आढावा घ्या.

Q.3

Answer in detail (any one)

(minimum 200 words for each answer)

- 1) Give an account of Literary sources of Delhi Sultanat period.
- 2) Evaluate the achievements of Kutubuddin Aibak.

20

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- १) सल्लनतकालीन वाङ्मयीन साधनाचा आढावा घ्या.
- २) कुतुबुद्दीन ऐबकच्या कार्याचे मूल्यमापन करा.

OR / किंवा

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- A-1100
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. S.Y (Sem-III) Examination Oct/Nov 2019
History-VI
British Rule in India (A.D.1757 – A.D.1857)

[Time: 01:30 Hours]

[Max. Marks:50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use blue or black pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (Attempt all)

05

- 1) Who was defeated ----- in the battle of Plassey.
- 2) Who was started ----- subsidiary force?
- 3) ----- last Indian state Annexation by Lord Dalhousie.
- 4) Tipu Sultan was died -----A.D.
- 5) ----- which place had been send Bahadur Shaha Jaffar after Jailed of British.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) प्लासीच्या लढाईत ----- चा पराभव झाला होता.
- २) तैनाती फौज ----- याने सुरु केली.
- ३) लॉर्ड डलहौसीने खालसा केलेल्या भारतीय राज्यांपैकी अखेरचे राज्य ----- हे होते.
- ४) टिपू सूलतानचा मृत्यु ----- साली झाला.
- ५) ब्रिटीशांनी बहादूरशहा जफरला कैद करून ----- या ठिकाणी ठेवले होते.

B) Answer in a sentence. (Attempt all)

05

- 1) Who was the started Dual Government in Bengal?
- 2) Who was started Post Office in India?
- 3) Who lead the Lucknow of Revolt?
- 4) Which year started first British-Mysore war?
- 5) Which place started Revolt of 1857?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- १) बंगाल मधील दुहेरी राज्यव्यवस्था कोणी सुरु केली होती?
- २) भारतात डाकसेवा कोणी सुरु केली होती?

- ३) लखनौ येथिल उठावाचे नेतृत्व कोणी केले होते?
- ४) पहिले इंग्रज-म्हैसूर युद्ध कोणत्या वर्षी झाले होते?
- ५) १८५७ चा उठाव कोणत्या ठिकाणाहुन सुरु झाला होता?

- Q.2 A) Explain Concept/ terms/units/events. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)
- 1) Sati Tradition
 - 2) Annexation Policy
 - 3) Treaty of Shrirangpattan
 - 4) Maharaja RanjeetSingh
- अ) संकल्पना/ संज्ञा /घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)
- १) सती प्रथा
 - २) खालसा धोरण
 - ३) श्रीरंगपट्टणचा तह
 - ४) महाराजा रणजीतसींह
- B) Attempt in short. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)
- 1) Give the information about Regulating act.
 - 2) Discuss the social Reforms of Lord William Bentinck.
 - 3) Write the information of Rayatwari System.
 - 4) Give the causes of the Third – Anglo- Maratha war.
- ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)
(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)
- १) रेग्यूलेटिंग ॲक्टविषयी माहिती लिहा.
 - २) लॉर्ड विल्यम बेंटिकच्या सामाजीक सुधारणांची चर्चा करा .
 - ३) रयतवारी पद्धतीवर माहिती लिहा.
 - ४) तिसरे इंग्रज-मराठा युद्धाची कारणे सांगा.

- Q.3 Answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)
- 1) Explain the Impact of British Commercial Policy on Indian Handicrafts and Trade.
 - 2) Explain in details the Nature of Revolt of 1857.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(शब्द मर्यादा किमान २०० शब्द)

- १) ब्रिटीश व्यापारी धोरणाचे भारतीय कुटीर उद्योग व व्यापारावर झालेला परिणाम स्पष्ट करा.
- २) १८५७ च्या उठावाचे स्वरूप सविस्तर स्पष्ट करा.

Total No. of Printed Pages:02

SUBJECT CODE NO:- A-1097
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination Oct/Nov 2019
History – IX
Historiography

[Time: 01:30 Hours]

[Max. Marks:50]

N.B Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिल चा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण , सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks. (Attempt all) 05

- 1) Coin is the ----- source of history.
- 2) ----- is the father of Modern Communism.
- 3) The book “History of Brithish India” was written by -----
- 4) Carbon 14 method was started by -----
- 5) ----- wrote the book “New History of Marathas”.
- अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)
- १) नाणी हे इतिहासाचे ----- साधन आहे.
- २) आधुनिक साम्यवादाचा जनक ----- हा आहे.
- ३) “हिस्टरी ऑफ ब्रिटीश इंडीया” या नावाचा ग्रंथ ----- यांनी लिहीला.
- ४) ----- यांनी कार्बन १४ पध्दती सुरु केली.
- ५) “न्यु हिस्ट्री ऑफ मराठाज् ” हा ग्रंथ ----- यांनी लिहिला.

B) Answer in a sentence. (Attempt all) 05

- 1) Who is the father of history?
- 2) Write the definition of hisotry of Karl Marks.
- 3) What is the meaning of Bakhar?
- 4) Who wrote the book “History of People”?
- 5) Give the full name of D.D.Kousambi.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा . (सर्व अनिवार्य)

- १) इतिहासाचा जनक कोण?
- २) कार्ल मार्क्सची इतिहासाची व्याख्या सांगा.
- ३) बखर म्हणजे काय?

- ४) "हिस्ट्री ऑफ पिपल" हा ग्रंथ कोणी लिहिला ?
 ५) डी.डी. कोसंबी यांचे पूर्ण नाव काय?

Q.2 A) Explain Concepts/ terms/units/events. (any two)
 (word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) Internal Criticism
- 2) Political history
- 3) Inscription
- 4) Jams Grant Duff

अ) संकल्पना/ संज्ञा /घटक/घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

- १) अंतरंग परीक्षण
- २) राजकीय इतिहास
- ३) शिलालेख
- ४) जेम्स ग्रॅट डफ

B) Attempt in short. (any two)

(word limitation 60 for each answer)

- 1) Give the importance of the sources of history.
- 2) Write a note on 'Abuse of history'.
- 3) Discuss the history writing of Leopold Ranke.
- 4) Explain the contribution of M.G. Ranade in history writing.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) इतिहासाच्या साधनांचे महत्व सांगा.
- २) इतिहासाच्या दुरुपयोगावर टीपा लिहा.
- ३) लिओपोल्ड रँकेच्या इतिहास लेखनाची चर्चा करा.
- ४) इतिहास लेखनातील एम.जी. रानडे यांचे योगदान सांगा.

Q.3 Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Discuss the various trends in modern history writing.
- 2) Discuss the secondary sources of history.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्दमर्यादा २०० शब्द)

- १) आधुनिक इतिहास लेखनातील विविध प्रवाहांची चर्चा करा.
- २) इतिहासाच्या दुय्यम साधनांची चर्चा करा.

Total No. of Printed Pages:02

SUBJECT CODE NO:- A-1098
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y (Sem-V) Examination Oct/Nov 2019
History - X

History of Indian National Movement (A.D. 1885 – A.D. 1947)

[Time: 01:30 Hours]

[Max. Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- 5) All questions carry equal marks.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिल चा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण, सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.
- ५) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

Q.1

A) Fill in the blanks. (Attempt all)

05

- 1) The founder of Swaraj Party was -----.
- 2) Partition of Bengal was annulled in -----.
- 3) The first session of National Congress was held in ----- city.
- 4) Mahatma Gandhi's first experiment of 'Satyagraha in India' was begun at -----.
- 5) Sido and Kanhu were the leaders of -----.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

- १) स्वराज्य पक्षाचे संस्थापक ----- हे होते.
- २) ----- मध्ये बंगालची फाळणी रद्द करण्यात आली.
- ३) राष्ट्रीय सभेचे पहिले अधिवेशन ----- येथे भरले.
- ४) महात्मा गांधीचा भारतातील सत्याग्रहाचा पहिला प्रयोग ----- येथे झाला.
- ५) सिधो व कान्हू हे ----- उठावाचे नेते होते.

B) Answer in a sentence. (Attempt all)

05

- 1) Who was started the newspaper 'Prabhakar'?
- 2) Who was the founder of 'servants of India' society?
- 3) Which Institution was founded by Swami Vivekanand in 1897?
- 4) Who was called 'Iron Man' of India?
- 5) Who was established 'All India Deperessed Class Missin'?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा . (सर्व अनिवार्य)

- १) 'प्रभाकर' वृत्तपत्र कोणी सुरु केले?
- २) 'भारत सेवक समाजाची' स्थापना कोणी केली?

- ३) इ.स. १८९७ मध्ये स्वामी विवेकानंदानी कोणती संस्था स्थापन केली?
- ४) 'पोलादी पुरुष' कोणास म्हटले जाते?
- ५) 'ऑल इंडिया डिप्रेस्ड क्लास मिशनची' स्थापना कोणी केली?

Q.2

A) Explain Concept/ terms/units/events. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Swadeshi
- 2) Dandi march
- 3) Abhinav Bharat
- 4) Quit India Movement

10

अ) संकल्पना/ संज्ञा /घटक स्पष्ट करा. (कोणही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) स्वदेशी
- २) दांडी यात्रा
- ३) अभिनव भारत
- ४) चलेजाव चळवळ

B) Attempt answer in short. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Write in brief the work of Prarthna Samaj.
- 2) What do you know about 'Pratisarkar'.
- 3) State the social condition of India during 19th Century A.D.
- 4) Estimate the work of revolutionary Women in Indian Independence Movement.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान ६० शब्द मर्यादा)

- १) प्रार्थना समाजाचे कार्य थोडक्यात सांगा.
- २) 'प्रतिसरकारबद्दल' आपणास काय माहिती आहे.
- ३) १९ व्या शतकातील भारतातील सामाजिक परिस्थिती सांगा.
- ४) क्रांतीकारक स्त्रियांच्या कार्याचा संक्षेपाने आढावा घ्या.

Q.3

Answer in detail (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)

- 1) Discuss the causes of the rise of Indian Nationalism.
- 2) Write in brief on Satyagraha of Dr. Babasaheb Ambedkar.

20

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान २०० शब्द मर्यादा)

- १) भारतीय राष्ट्रवादाच्या उदयाच्या कारणांची चर्चा करा.
- २) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी केलेल्या सत्याग्रहाचा आढावा घ्या.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1206
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination OCT/NOV 2019
History - XI
Women's Struggle in Modern India

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black and blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any sign, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यासाठी पेन्सिल चा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण, सूचना करण्यात प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (Attempt all)

05

- i) _____ was the founder of seva sadan.
- ii) Maharshi Karve was honoured by _____ puraskar in 1958.
- iii) _____ was the Magna Chatra of English education in India.
- iv) Consent Act was passed in the year _____.
- v) _____ was the founder of Arya Samaj.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

१. सेवा सदनच्या संस्थापक _____ होत्या.
२. इ.स. १९५८ मध्ये महर्षी कर्वे यांचा _____ पुरस्काराने सन्मान करण्यात आला.
३. _____ हे भारतातील इंग्रजी शिक्षणाचा मॅगनाचार्य होता.
४. संमतीवयादा कायदा _____ साली पारित झाला.
५. _____ हे आर्य समाजाचे संस्थापक होते.

B) Answer in a sentence. (Attempt all)

05

- i) In which year the widow remarriage act was passed?
- ii) Who wrote the book 'stri-purush Tulna'?
- iii) Who was the founder of 'National Federation of Indian women'?
- iv) Who was started the news peper sudharak?
- v) What was the real name of Lokhitwadi?

आ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

१. विधवा पुनर्विवाह कायदा कोणत्या वर्षी पारित झाला?
२. “स्त्री-पुरुष तुलना” हे पुस्तक कोणी लिहिले?
३. “नॅशनल फेडरेशन ऑफ इंडीयन वुमेन” चे संस्थापक कोण होते?
४. ‘सुधारक’ हे वृत्तपत्र कोणी सुरु केले?
५. लोकहितवादीचे मूळ नाव काय होते?

Q.2

A) Explain concepts / units / terms / events. (Any two) (Word limitation minimum 60 for each answer) 10

- i) Sati Custom
- ii) Hingne Ashram
- iii) Sarojini Naidu
- iv) Captain Laxmi Sehgal

अ) संकल्पना / घटक / संज्ञा / घटना स्पष्ट करा. (कोणत्याही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

१. सती प्रथा
२. हिंगणे आश्रम
३. सरोजिनी नायडू
४. कॅ. लक्ष्मी सेहगल

B) Attempt in short (Any Two) (Word limitation minimum 60 for each answer) 10

- i) Discuss the work of Savitribai Fule for women's education.
- ii) Give the information of warli movement.
- iii) Describe the provisions of Hunter commission.
- iv) Assess the contribution of Pandita Ramabai.

आ) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्दमर्यादा ६० शब्द)

१. सावित्रीबाई फुलेंच्या स्त्री शिक्षणविषयक कार्याची चर्चा करा.
२. वारली चळवळीची माहिती द्या.
३. हंटर कमिशनच्या तरतुदींचे वर्णन करा.
४. पंडीता रमाबाईंच्या योगदानाचे मुल्यांकन करा.

Q.3 Answer in detail (Any one) (Word limitation minimum 200 for each answer) 20
 सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) (प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्दमर्यादा २००. शब्द)

- i) Describe the work of Dr. B. R. Ambedkar for women empowerment.
१. डॉ. बी. आर. आंबेडकरांचे महिला सबलीकरणासाठी केलेल्या कार्याचे वर्णन करा.
- ii) Write an essay on “women and law”.
२. “स्त्रिया आणि कायदा” या विषयावर एक निबंध लिहा.

OR

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1206
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination OCT/NOV 2019
History – XI
History of Modern China (A.D. 1900 - A.D. 1950)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of sign, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यासाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण, सुचना करण्यात प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (Attempt all)

05

- 1) Dr. sun-yat-sen was born at _____ village.
- 2) In _____ A.D. Meiji revolution was took placed.
- 3) The 'Earn and Learn scheme' was started in china by _____.
- 4) The Chinese communist party was established in the year _____.
- 5) Japan put forwarded the twenty one demands to _____.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व प्रश्न अनिवार्य)

१. डॉ. सन्. यत्. सेनचा जन्म _____ गावी झाला.
२. इ. स. _____ मध्ये मेइजी क्रांती घडून आली.
३. 'कमवा आणि शिका' हि योजना चीनमध्ये _____ यांनी सुरु केली.
४. चिनी साम्यवादी पक्षाची स्थापना इ. स. _____ मध्ये झाली.
५. जपानने २१ मागण्या _____ यांच्याकडे मांडल्या.

B) Answer in a sentence (Attempt all)

05

- 1) When did chang-kai-shak relived from prison?
- 2) Who established the Tung-ming-hui organization?
- 3) Which year the communist Govt was established in China?
- 4) When did the agriculture act passed in China?
- 5) When did the Ching-kai shek was started the first conquest against?

आ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

१. चँग-कै-शेक कैदेतून केव्हा सुटले.
२. तुंग-मिंग-हुई या संघटनेची स्थापना कोणी केली?
३. चीनमध्ये कम्युनिस्ट सरकार कधी अस्तित्वात आले?
४. चीनमध्ये शेतीविषयक कायदा कधी पास झाला?
५. चँग-कै-शेकने कम्युनिस्ट विरुद्धची पहिली मोहीम केव्हा सुरु केली?

Q.2

A) Explain concept / term / unit / event (Any two) (Word limitation minimum 60 for each answer) 10

- 1) Heaven's mandate
- 2) Democracy
- 3) Peking university
- 4) Bandung conference

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नासाठी किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१. इश्वरी आदेश
२. लोकशाही
३. पेकिंग विद्यापीठ
४. बांडुंग परिषद

B) Attempt in short. (Any two)

(Word limitation minimum 60 for each answer)

- 1) Explain the hundred days reforms.
- 2) State the effects of Boxer Rebel.
- 3) Describe the influence of Western Powers in China.
- 4) State the effects of may 4th movement.

आ) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नासाठी किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१. शंभर दिवसांच्या सुधारणा स्पष्ट करा.
२. बॉक्सर बंडाचे परिणाम सांगा.
३. चीनमधील पाश्चात्य सत्तेच्या प्रभावाचे वर्णन करा.
४. ४ मे च्या चळवळीचे परिणाम सांगा.

Q.3 Answer in details (Any one)

(Word limitation minimum 200 for each answer)

- A) Evaluate the life and work of Dr. sun-yat-sen.
- B) State the reasons behind formation of communist party in China.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

- अ) डॉ. सन्-यत्-सेन् यांच्या जिवन व कार्याचे मूल्यमापण करा.
- आ) चीनी साम्यवादी पक्षाच्या स्थापनेची कारणे द्या.

OR

Total No. of Printed Pages:2

SUBJECT CODE NO:- A-1206
FACULTY OF HUMANITIES
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination OCT/NOV 2019
History - XI
History of India (AD1757 - 1885)

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black and blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any sign, attracting attention is prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त निळ्या व काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यासाठी पेन्सिल चा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण, सूचना करण्यात प्रतिबंध आहे.

Q.1

A) Fill in the blanks. (Attempt all)

05

1. _____ used subsidiary army for the strengthening of British Rule.
2. _____ the Governor General of India introduced the post of collector in India.
3. The first Marathi newspaper -----started in 1832.
4. _____ is known as the father of Modern India.
5. Indian National Congress was established in _____.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

१. ब्रिटीश सत्तेच्या दृढीकरणासाठी _____ याने तैनाती फौजेच्या पद्धतीचा वापर केला.
२. कलेक्टर पदाची निर्मिती _____ या गव्हर्नर जनरलच्या काळात झाली.
३. १८३२ साली _____ हे पहिले मराठी वृत्तपत्र सुरु झाले.
४. आधुनिक भारताचे पितामह _____ यांस म्हटले जाते.
५. राष्ट्रीय काँग्रेसची स्थापना _____ साली झाली.

05

B) Answer in a sentence. (Attempt all)

1. Where did Britisher's established the first commercial colony?
2. Who is known as 'Lokhitvadi'?
3. Pondicherry was the main place of which ruler?
4. 'Dnyanoday' journal was started by which intention?
5. In which year East India company's rule in India comes to an end?

आ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

१. ब्रिटिशांनी पहिली व्यापारी वसाहत कोठे सुरु केली?
२. 'लोक हितवादी' कोणास म्हणत असत?
३. पाँडिचेरी हे कोणत्या सत्तेचे मुख्य ठाणे होते?
४. 'ज्ञानोदय' हे नियतकालिक कोणत्या हेतूने सुरु झाले?
५. इस्ट इंडिया कंपनीची राजवट कोणत्या वर्षी संपुष्टात आली.

Q.2 A) Explain concepts / terms/ unit / event. (Any two) 10

1. Third Anglo-Maratha war.
2. Balutedari.
3. Famine code.
4. Brahmo samaj.

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

१. तिसरे इंग्रज - मराठा युद्ध
२. बलुतेदारी
३. दुष्काळ संहिता
४. ब्राम्हो समाज

B) Attempt in short. (Any two)

1. The contribution of Justic Ranade in social reformation, Explain?
2. Explain in brief the revolt by Vasudev Balwant Phadke?
3. State the importance of 1833 act?
4. Discuss the factors responsible for the emergence of Indian Nationalism?

आ) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

१. न्या. रानडे यांचे समाज सुधारणेतील योगदान स्पष्ट करा?
२. वासुदेव बळवंत फडके यांनी केलेल्या बंडाचे थोडक्यात वर्णन करा?
३. १८३३ च्या कायद्याचे महत्त्व सांगा.
४. भारतीय राष्ट्रवादाच्या उदयास पूरक ठरलेल्या घटकांची चर्चा करा?

Q.3 Write in detail. (Any one) 20

1. Account for the decline of traditional Indian industries under the British rule?
2. Discuss the origin and character of the peasant and tribal revolts during the 19th century.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

१. ब्रिटीश अंमलातील पारंपारिक भारतीय उद्योग धंद्याच्या व्हासाची कारणमीमांसा करा?
२. १९ व्या शतकातील शेतकरी व आदिवासी उठावांचा उदय आणि स्वरूप यांची चर्चा करा.